

תוכן העניינים

9	פתח דבר — דוד אנגל
	מאמרים
	אלחנן ריינר
13	עליית 'הקהילה הגדולה' — על שורשי הקהילה היהודית העירונית בפולין בעת החדשה המוקדמת
	דוד אסף
39	'החדשות הטובות' — הזיה משיחית בקרב חסידים בוולין דוד אנגל
55	המסר הכפול — הציונות הכללית בפולין לנוכח מדינת הלאום אסף קניאל
81	'המזרחי' ורבני פולין, 1917–1939 נתן כהן
101	'יהודי עקשן שאינו ניתן לתיקון' — יצחק קצנלסון הפובליציסט לנוכח התבססות השלטון הנאצי בגרמניה (1933–1939)
	תעודות
	רחל מנקין
113	'כללי התנהגות למורים היהודים בבתי הספר בגליציה ובלודומריה' — תעודה מתקופתו של הקיסר יוסף השני הדסה אסולין ובנימין לוקין
125	'אדונינו הקיסר גומל חסדים רבים ליהודים...' — מכתבו של המומר דמיטרי בלנק, אבי סבו של לנין, אל הצאר ניקולאי הראשון
135	חיים שלם וזאב ח. ארליך תגובתם של חוגים אורתודוקסים בפולין לחוק מנוחת יום ראשון

רשימות

מגדה טטר ויחזקאל פראם

145 מתי נוסד הדפוס העברי הראשון בקרקוב?

לזכרם

מתתיהו מינץ

151 בינה גרנצרסקה-קדרי, 1917–2005

ספרים

אלישבע קרליבך

155 Gershon David Hundert, *Jews in Poland-Lithuania in the Eighteenth Century: A Genealogy of Modernity*

אליאונורה ברגמן

158 Thomas C. Hubka, *Resplendent Synagogue: Architecture and Worship in an Eighteenth-Century Polish Community*

בן-ציון קליבנסקי

161 עמנואל אטקס ושלמה טיקוצ'ינסקי (עורכים), ישיבות ליטא – פרקי זכרונות

יוסף חיות

168 Nathaniel Deutsch, *The Maiden of Ludmir: A Jewish Holy Woman and Her World*

עידו בסוק

172 Alina Cała (ed.), *Ostatnie pokolenie: Autobiografie polskiej młodzieży żydowskiej okresu międzywojennego*

יולנטה ז'ינדול

178 Marek Jan Chodakiewicz, *After the Holocaust: Polish-Jewish Conflict in the Wake of World War II*

183 תקצירים בעברית של המאמרים באנגלית

תוכן החלק האנגלי

9 פתח דבר – דוד אנגל

מאמרים

פאבל מצ'ייקו

13 יסודות נוצריים במשנה הפרנקיסטית המוקדמת

רבקה קוברין

תרומות מעוררות מחלוקת – פעילותם הפילנתרופית של מהגרים יהודים
יוצאי ביאליסטוק, חיי הקהילה היהודית והיחסים בין פולנים ליהודים בעיר,
1929–1919

43

גבריאל פינדר

משפטו של שפסל רוטהולץ – הפוליטיקה של חיסול חשבונות לאחר
השואה

63

וינוח

גלן דיינר

מה היה מספרם האמיתי של החסידים בפולין הקונגרסאית?
מרצ'ין וודז'ינסקי

91

105 כיצד יש לאמוד את מספר החסידים בפולין הקונגרסאית?

ספרים

יהודית קליק

אדם טלר, חיים בצוותא – הרובע היהודי של פוזנן במחצית הראשונה של
המאה השבע עשרה

121

יעקב שביט

אברהם נוברשטרן, קסם הדמדומים – אפוקליפסה ומשיחיות בספרות
יידיש

124

שלום רצבי

מנדל פייקאז', ספרות העדות על השואה כמקור היסטורי ושלוש תגובות
חסידיות בארצות השואה

126

133 **תקצירים באנגלית של המאמרים בעברית**

